

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Srody, kosztuje w prenumeracji: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Inscrycja od wiersza w półkolumnie (drukem garmoni) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Belgia. — Szwajcarya. — Włochy. — Niemce. — Rosya. — Azya. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Wiedeń, 2. czerwca. Dnia 3. czerwca 1856 wyjdzie w c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiedniu i będzie rozestany XXIV. zeszyt dziennika ustaw państwa.

Zeszyt ten zawiera:

Nr. 88. Dekret ministerstwa finansów z 28. maja 1856, prawomocny we wszystkich krajach koronnych, względem zaprowadzenia prokuratoryi finansów w administracyjnym okręgu krakowskiej dyrekcji finansów krajowych.

Nr. 89. Rozporządzenie ministerstwa handlu, przemysłowości i budowl publicznych z 28. maja 1856, tyczące się koncesyi do budowania włoskiej centralnej kolei żelaznej.

Z tym zeszytem wyjdzie także i będzie rozestany *Spis osnovy* wydanych w miesiacu maju 1856 zeszytów Dziennika ustaw państwa.

Sprawy krajowe.

Tymczasowe postanowienia o urządzeniu gmin (gromad), w których do czasu zaprowadzenia urzędów powiatowych jurysdykcye zwierzchnia nie magistraty własne, lecz dominia wykonywały.

(Dokończenie. Ob. Nr. 127, 128 i 129 G. I.)

C.

Urządzenie gminy (gromady) pod względem administracyjnym.

Zarząd majątku i zastępowanie gminy.

§. 29. Co do zarządu majątku gminy i zastępowania jej interesów na zewnątrz pozostaje niezmienny dotychczasowy tryb postępowania, według którego te czynności do wójta należą, wyjąwszy tam, gdzie gmina do majątku swojego osobnych utrzymuje rządów, niemniej wyjąwszy te przypadki, w których wybór osobnych pełnomocników do zastępowania interesów gminy prawem jest przepisany.

Wolno jest albowiem gminie dla swego majątku, bądź takowy stanowią obligacye, grunta, lasy, zapasy w zbożu, gotowizna, bądź inne efekta, osobnych przyjmować rządów, o których wszakże zawsze urzędowi powiatowemu donieść należy; ten bowiem nad tem ma czuwać, aby każdy wybór porządnie był przedsięwzięty, i aby do zarządu powoływano tylko ludzi zaufania godnych.

Osobni zarządcy majątku winni na końcu roku wójtowi z działania swojego zdać rachunek, ten zaś ma rezultata rachunku podać do wiadomości gminy.

Jeżeli zarząd majątku gminnego zdany jest na wójta, tedy wolno gminie ku współdziałaniu w zarządzie i ku odpowiedniej kontroli przydać wójtowi jednego lub dwóch powierników: a z końcem roku wybiera gmina dwóch pełnomocników, którzy z wójtem obrachunek uczynić i przekonać się mają, czyli majątkiem gminy rzetelnie i dobrze zarządza.

Rezultata ztąd wynikiłe pełnomocnicy podadzą do wiadomości gminy.

Nadzór ze strony urzędu powiatowego.

§. 30. Nadzorowanie administracyi majątku gminy, dawniej do obowiazku byłych dominiów należące, przeszło obecnie na urzędy powiatowe: one więc nad tem czuwać będą, ażeby inwentarze ruchomego i nieruchomego majątku i innych praw gmin, sporządzone stosownie do instrukcyi, dominiom względem zdania urzędu na urzędy powiatowe pod dniem 30. kwietnia 1855 wydanej, należycie utrzymywano i zachowywano, i ażeby tam, gdzie sporządzenie tych inwentarzy dotychczas nie przyszło do skutku, jak najspieszniej je spisano.

Urzędy powiatowe mają osobiłwie starać się o to, ażeby inwentarzem wykazany majątek gminy należycie był zabezpieczony i utrzymany, i ażeby z niego nie czyniono użytku, przeznaczeniu jego lub prawom przeciwnego. Gdzieby majątek gminy dla większej swojej znamienitości wymagał ściślejszego i według zasad rachunkowo-

ści uregulowanego zarządu, układ osobnego rocznego budżetu i rocznych rachunków zarządzony być powinien, w którymto względzie urzędy powiatowe gminom pomocnemi być mają.

Rozkład podług podatku.

§. 31. Jeżeli w poszczególnych gminach dochody własnego majątku nie wystarczają na załatwienie wydatków gminnych, wtedy urząd powiatowy postara się o to, ażeby, o ile inny jaki sposób nie jest we zwyczaju, ubytek w drodze rozkładu podatkowego pokryto.

Do wykonania jednak takiego rozkładu zawsze uprzednio przyzwolenia urzędu powiatowego zasiągnąć potrzeba.

Sprzedaż i zadłużenie majątku; podnoszenie prowizyi.

§. 32. Do sprzedaży, podziału i zastawienia majątku gminy zastrzega się, jak to dotąd bywało, wyższe zezwolenie.

Tylko co do prowizyi od obligacyj, będących gminy własnością, postanawia się, że kwity do podniesienia tych procentów nie przez urząd obwodowy, lecz przez urząd powiatowy koramizowane być powinny.

Od c. k. Namiestnictwa.

We Lwowie dnia 10. maja 1856.

(Nowiny dworu. — Wiadomości bieżące. — Losowanie dawniejszego długu państwa. — Spokojny stan w prowincyach lombardzkich.)

Wiedeń, 3. czerwca. Jego cesarzewiczowska Mość najdosłojniejszy Arcyksiężę Karol Ludwik, Namiestnik Tyrolu, odjedzie w pierwszych dniach tego miesiaca do Vorarlbergu.

— Na przedsięwziętem dnia 2. b. m. według najwyższego patentu z 21. marca 1818 — 277ciem losowaniu dwawniejszego długu państwa wyciągnięto seryę nr. 345.

Serya ta zawiera obligacye przyjętej przez dom Bethmann pożyczki Lit. S. po 4½ pct. od nr. 19.351 aż włącznie 21.078 w kwocie kapitałowej 1,111.000 złr. i w kwocie procentowej według zmniejszonej stopy 24.997 złr. 30 kr.

Sekretarz tutejszej ambasady francuskiej marquis Chateaurnaud przeniesiony jest do poselstwa w Turynie. Miejsce jego zajmie hrabia Masburg, który wczoraj przybył z Paryża.

Przybył tu książe Józef, Lucyan, Karol, Napoleon Bonaparte, najstarszy syn księcia Lucyana i księżny Zenaidy, jedynej córki Józefa Napoleona, i wysiadł w hotelu *zum wilden Mann*.

— *Gazeta Wiedeńska* pisze pod dniem 3go czerwca: Nadesłany z Medyolanu list zastanawia się nad wiadomościami o demonstracyach politycznych, które według piemonckich dzienników miały zajść w Medyolanie i innych miastach Lombardzko-weneckiego królestwa, a które już *Gaz. di Milano* skarciła. Namieniony list powstaje z słusznem oburzeniem na te rozsiewane pogłoski, w których się przebijają karygodne życzenia i nadzieje. Stosunki w królestwie Lombardzko-weneckiem zostają w zupełnem przeciwieństwie z widokami, jakie nieprzyjaciele spokojności i porządku starają się rozszerzyć. Ludność pochwała jednomyślnie dobrodziejstwa i błogostawieństwa, jakich doznaje ze strony cesarskiego rządu w zakresie administracyjnym, równie jak w zakresie interesów materyalnych przez reformy rozmaitego rodzaju i przez stanowcze popieranie komercyalnych i produkcyjnych usiłowań kraju. Ludność okazała to naoecznie właśnie tej chwili, gdy po tamtej stronie Tessynu oddawano się pewnym iluzjom, które w dziennikach piemonckich znajdują swój organ i swoich promotorów. W samym Medyolanie brało udział w dzień Bożego ciała 60 do 80.000 osób w solennej uroczystości. Postępowanie ich, bieg festynu, który wszędzie zgromadził wielkie masy ludu, okazały dostatecznie, jak mocno myła się w Piemoncie, albo jak umyślnie rozsiewają fałszywe, mówiące o demonstracyach, albo też tylko o dającym się czuć wzburzeniu ludu w królestwie Lombardzko-weneckiem.

Hiszpania.

(Order dobroczynności. — Ułatwienie przywozu zboża. — Ferdynand Portugalski w Tangerze. — Sprawy Królowy Krystyny. — Aroszlacye. — Dyrekcya kolonialna. — Depesza z 31. maja.)

Z Madrytu piszą pod dniem 26. maja. Gazeta rządowa ogłasza dekret zaprowadzający „order dobroczynności“, który dzieli się na trzy klasy i służyć ma w nagrodę za dzieła poświęcenia i odwagi przy nieszczęsnym wypadkach, pożarach, rozbiciach okrętów, zarazach itp. Pierwsza klasa upoważnia do noszenia gwiazdy. Nasza rada ministeryalna zajmuje się szczerze wzrastającą z każdym dniem tu i na prowincyi drożyzną żywności, mianowicie postano-

wiła ułatwić ile możności przywóz zboża z zagranicy tymczasem zniesieniem cła przewozowego i innymi koncesjami. Zatoka Malagi wolny już od dnia 9. maja przywóz zboża i zostanie aż do 30go czerwca.

— W liście z **Madrytu** z 27. maja czytamy: „Były rejent Portugalii przybył 20. do Tangeru, gdzie go Basza bardzo uroczyście przyjmował. — Z dniem 1go czerwca będzie już ukończone i podpisane sprawozdanie komisji parlamentarnej w sprawie Królowy Krystyny. Komisya ogranicza się na spramozdaniu pozostawiając deputowanym sformułowanie skargi, jeśli ją zdołają uzasadnić. — W kilku miastach Arragonii uwieziono wiele znakomitych osób za mniemany udział w komplotach Karlistów.“

— Depesza z **Madrytu** z 31go maja donosi: „Dyrekcya zamorska czyli kolonialna została zniesiona.“

— Gazeta rządowa ogłasza depesze, podług których odbywa się sprzedaż dóbr w prowincjach biskajskich równie spokojnie, jak korzystnie.

Anglia.

(Obchód uroczysty pokoju. — Iluminacya. — Nowiny dworu. — Gnach Home założony. — Wensleydale. — Sprawy włoskie i amerykańskie.)

London, 30go maja. Wczoraj odbyła się tu zapowiedziana oddawna iluminacya na cześć pokoju, jako też na cześć urodzin Królowy, które wprawdzie nie na 29. lecz na 24. maja przypadają, ale szczególniejszym sposobem zawsze w inny dzień uroczyste obchodzone bywają: w parkach zaś i w Primrose Hill palono ognie sztuczne. Obliczają, że przy tej sposobności prawie 3,000,000 dusz zapełniło ulice miasta. Z pomiędzy budynków, oświetlonych z szczególną starannością, odznaczyły się rozmaite ministerya, jeneralny urząd pocztowy, komora celna, Guildhall, Mansion-House, giełda, bank, kilka klubów w Westende, mieszkania kilku ministrów, hotele ambasady, Apsley-House, który jaśniał blaskiem najmniej 100,000 płomyków, i rozmaite dworce kolei. Bióra ekspedycyjne dzienników *Globe*, *Illustrated London News*, *Morning Advertiser*, *Morning Post*, *Sunday Times* i *Punch* były ozdobione różczkami oliwnymi. Część arystokracji ubiegała się o to, by zachowano dla niej na wieczór osobne miejsca w pobliżu tych placów, gdzie palono ognie sztuczne. Ale rząd nieprzyjął na to żądanie, uważając tę uroczystość za festyn ludu, na którym żadne wyszczególnienia miejsca mieć niemoga. Parlament miał wczoraj posiedzenia dla uroczystości pokoju.

— Wczoraj przed południem odbył się w parku St. James, w przytomności księcia Alberta, księcia Prus Fryderyka Wilhelma, księcia rejeta Badenu, księcia Cambridge, wicehrabiego Hardinge i lorda Cardigana przegląd trzech pułków gwardyi. Także inwalidów w szpitalu w Greenwich, w liczbie do 2800, lustrował wczoraj ich gubernator, poczem uraczono ich ucztą, na której każdy z nich otrzymał funt pieczeni wołowej (w miejsce zwykłego obiadu, złożonego z zupy i baraniej pieczeni dano im pieniądze) i pół galonu, t. j. prawie dwie kwarty *ale*, by pili zdrowie Królowy. Teatra były wieczór zamknięte, i dawały zamiast tego przedstawienia poobiedne. O godzinie 2. po południu były pokoje w pałacu St. James.

— Gazety dzisiejsze zawierają już długie raporta telegraficzne o obchodzie uroczystości pokoju w innych miastach kraju, jak n. p. w Birminghamie, Edinburgu, Glasgowie i Dublinie. W Birminghamie odbyła się przy tej sposobności produkcya muzykalna w ratuszu, na której jak donosi depesza telegraficzna przyjęto z największym uniesieniem francuski, angielski i rosyjski hymn narodowy. W Edinburgu palono ognie sztuczne, ale miasto niebyło oświetlone.

— Wielki Wezyr Ali Basza zamysła opuścić Anglię w przyszły poniedziałek. — Wczoraj zrana przybył hrabia Aleksander Mensdorff, jadąc ze stałego lądu do pałacu Buckingham z odwiedzinami do Królowej. — Książę Albert będzie zakładał jutro kamień węgielny na zaprojektowany w pobliżu Doku West-India budynek zwany „Home“, który ma być przeznaczony na przytułek dla cudzoziemców zapędzonych z Indyi, Arabii, Afryki, Chin i południowych wysp cichego oceanu do stolicy angielskiej. Na tej ceremonii będą znajdować się także pp. Muharadzah Dhulip Singh, prezydent biór indyjskich, Vernon Smith i prezydent i wiceprezydent kampanii wschodnio-indyjskiej.

— Pod względem sporu, jaki wszczął się między izbą wyższą i rządem przy sposobności mianowania barona Parke dożywotnim parem pod nazwiskiem lorda Wensleydale, przyszło do pojednania; izba wyższa oznaczy dwóch sędziów, którzy po pięcioletniej służbie mogą być wyniesieni do godności dożywotnych parów i pobierać będą stałą płacę. Ci dygnitarze mają nosić tytuł: „Deputy Speakers“. Odnoszący się do tego bil odczytano wczoraj po raz drugi.

— Dziennik *Post* pisze: „Publiczność angielska powinna się dobrze nad tem zastanowić, że równie jest rzeczą niebezpieczną przykładać zbyt wielką wagę do spraw włoskich, jak je lekceważyć. Niektóre dzienniki zaczynają pisać o przesileniu włoskiem, lecz po prawdzie nie ma tam żadnego przesilenia. Trudno wprawdzie zaprzeczyć, że nie jedna zachodzi we Włoszech niedogodność, lecz to rzecz nie nowa. Nie można też mówić o jednej tylko kwestyi włoskiej, gdyż ich jest bez liku, a każde państwo włoskie ma swój osobny interes.“ — *Kwestya amerykańska* — pisze między innymi *Times* — przybiera z każdą dalszą wymianą not dyplomatycznych charakter coraz groźniejszy. Zdaje się, że domagania się z jednej, a koncesye z drugiej strony doszły już do ostateczności.“ Anglia nie może bez ubliżenia własnej godności i powadze nie już więcej uczynić nad to, co już uczyniła, i wzywa powtórnie Stany

zjednoczone, by na sąd polubowny przystały. Najlepiej byłoby — pisze dalej *Times*, gdyby Stany zjednoczone wysłały do Londynu pełnomocnika specjalnego, lub p. Dallas upoważniły do załatwienia sporną w drodze ugody dobrowolnej. Tak samo postąpiła sobie Anglia niegdyś dla załatwienia drażliwej kwestyi oregońskiej. Jakoż i uwaga lorda Elgin, że pan Marcy i lord Clarendon mogliby całą tę sprawę załatwić w ciągu 20 minut znajduje stwierdzenie swe w historycznym wypadku przytoczonym w dziele Macaulay'a: jako Bentinek i Boufflers załatwili siedząc pod jabłonią sprawę bardzo zawiłą, której kongres w Ryswiku nie mógł dać rady.

Francya.

(Pismo do burmistrzów z zaproszeniem na chrzciny. — Nowiny dworu. — Sady poprawcze na tajne towarzystwa. — Podróż Arcyksięcia. — Jenerał Edgar Ney powrócił.)

Paryż, 31. maja. Minister spraw wewnętrznych wydał do burmistrzów następujące pismo z zaproszeniem na chrzest Cesarzowicza: „Panie burmistrzu! Cesarz oznaczył chrzest Jego Cesarzowicza następcy tronu na dzień 14. czerwca. Jego Ces. Mość polecił mi zaprosić Pana na tę uroczystość. Cesarz niemogąc przy tej sposobności otoczyć się zastępcami wszystkich gmin Francyi, chciał przynajmniej, żeby reprezentowali je burmistrzowie głównych miast departamentowych. Obecność ich przy tej uroczystości będzie dla departamentów nowym dowodem życzenia Cesarza, ażeby cały kraj brał udział w tym festynie narodowym.“ — Na wczorajszym nabożeństwie załobnym w Rueil za duszę Cesarzowicy Józefiny znajdował się liczny świat urzędowy i dawni dygnitarze pierwszego Cesarza.

— Wczoraj zrana przybyły ostatnie zwierzęta i narzędzia gospodarze do pałacu wystawy, a sąd przysięgłych zajmował się przez cały dzień ułożeniem spisu, który będzie zawierał 5 do 6000 numerów. — Przybył tu posłaniec Króla Sardynii, by doręczyć Cesarzowi wzajemne podarunki swego monarchy. Zład odjedzie do Londynu, by zawieźć Królowej portret Króla przeznaczony do galerii orderu podwiązki. — Sady policyi poprawczej w Cognac i Perpignan skazały 22 osób za udział w tajnym towarzystwie „La Militante“ na kary pieniężne i więzienie. — W Bordeaux uwięziła policya za to samo 32 osób. — Depesza z Kaelu donosi, że Arcyksiążę Ferdynand Maksymilian przybył tam wczoraj o godzinie 10. wieczór, a dziś zrana wagonem cesarskim odjechał do Lille, by się udać ztamtąd do Brukseli. — Zmiana w uniformie gwardyi Stu zasada się na tem, że zamiast białego otrzymali czerwony pióropusz z białym buńczukiem. — Żniwa w Algierii rozpoczęły się 20. maja i zapowiadają we wszystkich częściach kolonii obfite zbiory.

— Jenerał Edgar Ney przybył wczoraj wieczór z Petersburga do Paryża, a dziś zrana miał audyencyę u Cesarza. Po tej audyencyi przydywał Cesarz na radzie ministeryalnej. — Odjazd hr. Morny do Petersburga został znów odroczone, a miaunowiec aż do 24. lub 25. czerwca. — Podług dziennika *Pays* wsiądzie kardynał Patrizi 3go lub 4go czerwca na okręt w Civitavecchia, a 8. oczekują go w Paryżu. — Fregata „Reine Hortense“ opuściła Cherbourg 30. maja z Arcyksięciem Ferdynandem Maksymilianem. Arcyksiążę wylądował tego samego dnia w Kalecie i udał się natychmiast w dalszą podróż do Brukseli. — Cesarz udaje się, jak zapewniają, przeciw tego lata jeszcze do Algieru. Sądzą, że Ludwik Napoleon, będzie brał udział w wyprawie do Wielkiej Kabylii.

Belgia.

(Arcyksiążę oczekiwany.)

Bruksela, 31. maja. Jutro przybędzie tu Arcyksiążę Austrii Ferdynand Maksymilian, na którego przyjęcia porobiono już świetne przygotowania. W poniedziałek odbędzie się na cześć Arcyksięcia wielka rewia. Dziś zrana wyjechali książę Brabantu z swoja świtą i tutejszy ambasador austriacki aż do granicy naprzeciw Arcyksięcia, z którym przed przybyciem do Brukseli zwiedza jeszcze kilka miast jako to Gent, Brügge i Tournay.

Szwajcarya.

(Konstytucya Solury. — Regulamin przewodników.)

Berna, 27. maja. W przyszłą niedzielę oświadczy się lud kantonu Solury o przyjęciu lub odrzuceniu nowej konstytucyi, wypracowanej w radzie konstytucyjnej. Rewizyę miała przeciwna rządowi „młoda szkoła“ radykalistów, jednak wywiązała się ku zaspokojeniu partii konserwacyjnej i klerykałnej, gdyż i jej organa zalecają jak najusilniej przyjęcie nowej ustawy zasadniczej. Konstytucya rozszerza praw ludu głównie w dwóch kierunkach; oddaje w ręce ludu wybory przełożonych gmin i sędziów urzędowych, bezpośrednio także urzędników powiatowych i proboszczów, i nadaje mu prawo powstawać na wydane przez radę kantonu ustawy i powzięte uchwały. W kantonach gdzie było *veto*, prawem uważają to za bardzo wątpliwe dobrodziejstwo, w Solurze zaś chwala tę ustawę najszczególniej jako gwarancję przeciw wszelkiemu targnięciu się na dobra klasztorów i fundacyi. Nie ulega wątpliwości, że nowa konstytucya będzie przyjęta i rewizya będzie przeprowadzona w krótszym czasie i z większą spokojnością, niż się z początku spodziewano. — Rządowa rada Berny wydała temi dniami bardzo pożyteczne rozporządzenie dla podróżujących publiczności: regulamin dla przewodników i tragarzy w górach. Rozporządzeniem tem uregulowano z wszelką słusnością najprzód obowiązki, a powtóre prawa i pretensye tych częstokroć bardzo natrętnych ludzi. Ponieważ regulamin ten w języku niemieckim i francuskim ma być wywieszony we wszystkich

domach gościnnych w okolicach przynależnych, przeto dostateczna jest nadmienić o nim. — Nowo zorganizowany pułk szwajcarski w służbie francuskiej, pod pułkownikiem Meier von Olten, który dawniej stał przy legii cudzoziemskiej, ruszył do obozu pod Lyonem. dokąd także generał Oehsenbein się udaje.

Włochy.

(Upominki Ojca Ś. Cesarzowi Francuzów.)

Rzym. 31. maja. Za kilka dni odpłynie generał Wikaryusz Patrizi z pałatami Monaco. Ganelli i Capelle paroplywem francuskim z Civitavecchia do Francji. Oprócz własnoręcznego pisma Jego Świątobliwości do Cesarza Napoleona i Cesarzowy Eugenii wiezie kardynał Patrizi dla Cesarzowej złotem tkana przepaska z herbem papieskim i cesarskim w brylantach, perłach i rubinach, i złota wazę etruska z różą; dla Cesarza postument z lapis lazuli z papieskim i cesarskim herbem; dla dziecięcia Cesarzowskiego medal poświęcony misternej roboty oprawny w brylanty, rubiny i ametysty; oprócz tego rozmaite inne medale dla dygnitarzy państwa.

Niemce.

(Najdostojniejsi Gości. — Wiadomości bieżące.)

Berlin. 1. czerwca. Służbę przyboczną przy J. M. Cesarzu rosyjskim podczas pobytu jego w Prusiech pełnić mają: generał-adjutant J. M. króla, generał-kawalerji v. d. Gröben, komendant 7mej brygady konnej, generał-major Rudolphi, adjutant skrzydłowy J. M. króla i pułkownik hr. Münster.

J. M. Król bawarski przybył tu wczoraj z Mnichowa o godzinie 3ciej po południu w towarzystwie admirała, księcia Adalberta, który dla powitania dostojnego Gościa wyjechał naprzeciw aż do Jüterbogku.

Stats Anzeiger ogłasza następujący dekret gabinetowy: „Postanowiłem 3mu pułkowi ułanów (Cesarza rosyjskiego) nadać oznakę z cyfra najdostojniejszego szefa jego, Cesarza rosyjskiego *Alexandra II.*, którą tak oficerowie jak i żołnierze nosić mają na epoletach, i polecam ministeryum wojny wydanie dalszych poleceń w tym względzie. Charlottenburg, 15. maja 1856. (podpisano) *Fryderyk Wilhelm.* (Kontrasygnowano) Hrabia Waldersee. Do ministeryum wojny.“

— Dziennikowi *Constitutionnel* telegrafowano z **Berlina**, że na dniu 28. maja odbyła się narada lekarzy nad stanem zdrowia Cesarzowej Matki Rosyjskiej, większość oświadczyła się za wodami w Wildbad, ale Cesarzowa przenosi pobyt w Ems. — Widziano w Berlinie generałów Murawiew i Williams, zwycięzcę i zwyciężonego z pod Karsu, przechadzających się pod rękę w ogrodzie „Unter den Linden.“ Obadwaj są słabi; jeden udaje się do Cieplic a drugi do Baden-Baden.

Frankfurt, 31. maja. Owdowiała Królowa Amelia przybyła tu dziś po południu o pół do trzeciej w towarzystwie księstwa Nemours i swego dworu. Dostojni ci goście zabawią kilka dni w naszym mieście. Oprócz tego przybyli tu dziś po południu książę Meinigen, owdowiała Królowa Danii i księżna Orleańska z obydwojma synami.

Rosya.

(Ukaz cesarski co do zakładów naukowych. — Towarzystwa na akcje.)

Petersburg, 27. maja. Cesarz wydał następujący ważny, własnoręcznie podpisany ukaz do senatu:

„Dnia 17. maja. Ponieważ jeden z najważniejszych Naszych obowiązków monarszych — wychowanie ludu — uważamy za rekojmię przyszłej pomyślności Naszej ukochanej Rosyi, przeto pragniemy, ażeby zawisłe od ministeryum oświecenia zakłady naukowe zostawały pod najbliższym Naszym dozorem i opieką. W tym zamiarze, zostawiając w terażniejszym stanie administrację ministeryum oświecenia i podlegających mu posad, rozkazujemy co następuje: 1) Protokoły naczelnej administracji szkół mają być we wszystkich sprawach, odnoszących się do zmian w wewnętrznym urządzeniu szkół i ich administracji jako też w departamencie nauk i wychowania w ogóle, przedkładane Nam bezpośrednio w oryginalnie do przejrzenia. 2) W takich razach, gdzie między zdaniem naczelnej administracji szkół i ministra zachodzi sprzeczność, ma przedłożyć Nam minister obadwa te zdania w osobnym raporcie do rozstrzygnięcia. 3) (Odnosi się do nagród). 4) Sprawy, które podlegają Naszemu potwierdzeniu i zostają w związku z innymi gałęziami administracji państwa, mają być po dokładnem rozpoznaniu w należytej administracji szkół, jeżeli dla swej treści muszą przyjść do niej, przedkładane podług istniejących teraz przepisów albo radzie państwa, albo ministeryum, albo nakoniec komitetowi dla Kaukazyi lub Syberyi, w miarę tego, do którego z tych urzędów należy. 5) Ponieważ sprawy podlegające rozpoznaniu w naczelnej administracji szkół należą głównie do departamentu oświecenia, przeto ma kierować niemi wicedyrektor tego departamentu. 6) Do specjalnych spraw naczelnej administracji szkół ma być utworzony komitet naukowy na podstawach dawnej już od Nas zatwierdzonej. 7) Minister oświecenia ma jak najspieszniej wypracować i przedłożyć Nam przepisy względem urzędowania tego komitetu.“

— Pierwszy krok pod względem przedsięwzięcia akcyjnego nastąpił już, gdyż właśnie otrzymały dwa takie przedsięwzięcia sankcję cesarską, mianowicie towarzystwo zabezpieczenia na morzu, założone przez rigajski komitet giełdowy z kapitałem 1 miliona rubli srebrnych, a powtórnie towarzystwo założone za sta-

raniem rzeczywistego radcy państwa barona Stieglitz, pana Felleisen, sekretarza kolegijskiego pana Heimburgera i pana Präm z kapitałem również 1 miliona rubli srebrnych względem wyrabiania cukru w należącej do barona Stieglitz fabryce w Katharinenhof.

Azya.

(Poczta zamorska.)

Dziennik *Times* otrzymał gazetę z Bombaju od 16. do 28. kwietnia na Marsylię i podaje w drugim nakładzie powszechny jej przegląd. Prócz nieznacznych zamieszek ze strony Moplahów w Malabarze panował wszędzie spokój zupełny. Między tymi pokoleniami pochodzenia arabskiego, w liczbie około 70.000 znajduje się wielu pracowitych kupców i rzemieślników, tudzież rolników, lecz co dwa lub trzy lata ponawiają się u nich zdrożności fanatyczne w ten sposób, że kilkunastu Arabów upojonych opium wyprawia takzwana „gonitwa szalona“ (muck), przy czem przebijają nożem niewiernych, i zawsze przypłacają tę zbrodnię swem życiem. Taki wypadek zdarzył się w Kalkucie, dokąd zaraz po otrzymaniu wieści o tem zaburzeniu wysłano oddział wojsk z Bombaju. — Król z Audy przybył w podróż swej do Anglii najprzód do Benares; również i inny naczelnik, Ali Murad z Kirporu, zamierza odpłynąć z Bombaju do Londynu dla wniesienia protestacji swej za przykładem króla Audy i odzyskania zabranego mu kraju. Oba jednak odbędą podróż daremą. Outram, który królestwo Audy wcielił do posiadłości angielskich przybędzie z nimi prawie równocześnie do Londynu. gdyż dla poratowania zdrowia otrzymał sześciomiesięczny urlop do Europy. — Dziennik bombajski donosi dalej o trzęsieniu ziemi, jakiego dnia 6. i 7. doznano w całym Pendzabie, a nawet i w Symlu. Szkoda zład jednak nie bardzo wielka. Północna część Pendzabu i sam Peszawar jest niemal corocznie widownią trzęsienia ziemi, z którem się już mieszkańcy tamtejsi oswoili.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Paryż, 4. czerwca. *Monitor* donosi, że Cesarz zwiedził Valence i Avignon, a nocował w Arles; wszędzie zostawił znaczne sumy pieniężne na wsparcie ubogich mieszkańców. — Wczorajszy *Monitor* zawiera dekret cesarski przeznaczający 300.000 franków na dotkniętych powodzią w Lugdunie; do tej sumy dodał Cesarz z własnej szkatuły 100.000 franków. Izba wotowała na wsparcie ludności dotkniętych powodzią 2,000.000 franków.

Londyn, 3go czerwca. Na interpelację Roebuck'a w izbie niższej odpowiedział lord Palmerston, że nie konferencja paryska lecz każdy rząd z osobna mianował swą komisję do uregulowania spraw Księstw Naddunajskich. — Mac-Gregor uzalał się na rozrzutność w greckiej administracji finansów i zapytał czyli rząd nie zamierza użyć środków przymusowych, by na Grecyi wymógł wypłatę długu. Lord Palmerston odpowiedział, że mocarstwa gwarantujące niemogą pojedynczo, lecz tylko wspólnie użyć środków przymusowych przeciw Grecyi. Kanclerz skarbu zaproponował, żeby mianowano osobną komisję do rozpoznania strony ekonomicznej w sprawie cła na Zundzie.

Madryt, 2go czerwca. Królowa przyjęła oświadczenie się króla Grecyi o rękę Infantki dla mniemanego następcy tronu greckiego.

Neapol, 1. czerwca. Okrętom krajowym dozwolono znówu wywóz siarki i innych artykułów uznanych kontrabandą wojenną.

Turyń, 1. czerwca. Alfons Lamarmora przybył tu wczoraj wieczór. Ludność witała go okrzykami radości.

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe lwowskie.)

Lwów, 7. czerwca. Na wczorajszym targu były następujące ceny w mon. konw.: półkorzec pszenicy (77 funtów więd.) 5r.6k.; żyta (76 ft.) 4r.; owsa (40 f.) 2r.24k.; hreczki 3r.48k.; kukurudzy 3r.45k.; fasoli 3r.30k.; kartofli 2r.33k.; — więd. celnar. siana 52²/₃k.; okotłów 44¹/₃k.; — sag drzewa bukowego 11.30k. sosnowego 9r.45k. — Ceny drobiazgowej sprzedaży bez odmiany.

Kurs lwowski.

	gotówką		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski . . . . . mon. konw.	4	40	4	43
Dukat cesarski . . . . . „ „	4	43	4	45
Półimperyal zł. rosyjski . . . . . „ „	8	11	8	14
Rubel srebrny rosyjski . . . . . „ „	1	34 ¹ / ₂	1	35
Talar pruski . . . . . „ „	1	28	1	29 ¹ / ₂
Polski kurant i pięciozłotówka . . . . . „ „	1	9	1	10
Galicji. listy zastawne za 100 złr. } bez	82	—	82	30
Galicji. listy zastawne za 100 złr. } kuponów	76	10	76	30
5% Pożyczka narodowa . . . . . }	83	30	84	20

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

	Dnia 6. czerwca	
	złr.	kr.
Instytut kupił przez kuponów 100 po	82	—
„ „ przedał „ „ 100 po	—	—
„ „ dawał „ „ za 100	—	—
„ „ żądał „ „ za 100	82	30
Wartość kuponu od 100 złr.	1	43 ¹ / ₂

